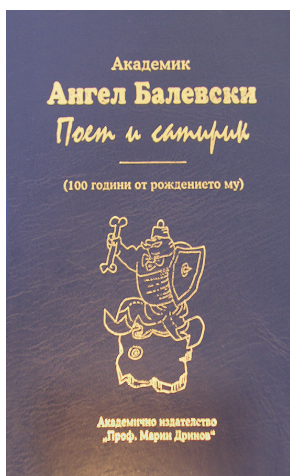

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛЕН ЮБИЛЕЙ
ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГА: „АКАД. АНГЕЛ БАЛЕВСКИ. ПОЕТ И САТИРИК. 100 Г. ОТ РОЖДЕНИЕТО МУ” (АИ „ПРОФ. М. ДРИНОВ”, 2010)

Акад. Ангел Балеvски. Поет и сатирик : 100 г. от рождението му / Състав. Ст. Воденичаров и Я. Иванов. — София : Акад. изд. Проф. М. Дринов, 2010. — 329 с.
ISBN 9789543223947
System number [000129326]

Към читателите

Представената книга е посветена на 100-годишнината от рождението на акад. Ангел Балеvски — 15 април 2010 г.

Човек и учен с богата и вълнуваща биография, акад. Ангел Балеvски беше изтъкнат представител и всепризнат лидер на поколението български интелектуалци и пионери на българската наука, чиито постижения очертаха нейните най-високи върхове през втората половина на ХХ век.

Акад. Ангел Балеvски е основоположник на българското инженерно техническо образование и на българската научна школа по металознание и технология на металите. Той е съавтор на метода за леене с противоналягане, който е уникален в световната леярска техника и е защитен с над 100 патентни документи у нас и в чужбина.

Неговата научна ерудиция, широката му култура и умението му на ръководител намират най-пълна изява след избирането му за председател на БАН през 1968 г. Акад. Балеvски посвещава 20 година от живота си на работата за издигане и утвърждаване на авторитета на Академията. За главна задача на БАН, наред с провеждането на фундаментални и приложни изследвания, той смяташе и поддържането на будно българско съзнание. Паметни са неговите грижи за развитието и просперитета на БАН. Той успя няколко пъти да опази Академията от неразумни домогвания върху нейните институти и автономност.

В книгата интервю „Тревоги” акад. Ангел Балеvски изповядва: „... Аз съм се стремил чрез Академията чужденците да бъдат запознати с България, с душевността на България, с туй, което представлява българският народ със своите духовни ценности. За мен тази роля на Академията не е била по-малко важна, отколкото да прави наука, да подпомага развитието на страната. Защото още в първия Устав на Академията стои една от нейните главни задачи: да разпространява всеобщо просвещение сред българския народ и да му сочи пътя към неговото вещественно обогатяване. И Академията е сочила пътя на българския народ към неговото извисяване”.

Представата за многостранната личност на акад. Балеvски не би била пълна, ако не споменем и неговото активно участие в Съвета „Пъгуошки конференции за наука и световни проблеми” (1971). Това е международна пацифистка организация от времето на Студената война, чиято основна цел е чрез установяване на контакти между водещи учени от двете

противостоящи страни да смекчи противопоставянето и да създаде сред тях дух на отговорност към човечеството. През 1995 г. Пъгуошките конференции получават Нобелова награда за мир. За своите заслуги към Движението акад. Балевски е удостоен със Специалната награда и е обявен за Мъдреца на Пъгуош.

Ангел Балевски винаги е благоговееел пред майката, родния край и Родината, която нарича Майка Родина. Той беше безкомпромисен защитник на българщината и вярваше в духовния заряд на българския народ: „И нашият народ може да се причисли към великите, но не по своята материална мощ, а по духа си. Той е велик със своето историческо минало, със своите възможности, със своето духовно богатство... Всяка духовна проява на нашия народ е била чисто негово дело, в нея първоначалният зародиш е бил делът на духовно издигнатите хора”.

В обаятелната личност на акад. Балевски по неповторим начин са обединени качествата на изключителен учен, изследовател, преподавател и наставник с буден обществен дух, което го прави наистина емблематична и незабравима личност. Като истински голям учен и човек на своето време, той се тревожеше от глобалните проблеми на човешката цивилизация и нарушеното равновесие в природата и в сферата на духовността: „Аз не вярвам в успеха на революциите. Аз вярвам в еволюционния преход на развитието”.

Всички, които го познаваха, се възхищаваха от неговата логична и прецизна конструктивна мисъл, на неговия огромен интерес и енциклопедични познания в областта на хуманитарните науки. Негови са думите: „Аз винаги съм обичал историята, литературата, изкуството, обаче като цяло съм имал предпочитания към техниката, към науката. И когато ме попитат какъв съм по специалност, аз винаги казвам — инженер”. Но у него инженерът и ученият бяха щастливо съчетани с богата и тънка човешка душевност. Той познаваше в дълбочина древните философи и с лекота цитираше в оригинал Гьоте, Шилер, Хайне, Пушкин, Лермонтов. Щастливците, които са имали възможност да го слушат, пазят спомена за невероятния му чар на ерудиран, мъдър и остроумен събеседник.

През последното си десетилетие големият учен, хуманист и родолюбец се представи в ново амплоа — това на „стихоплет” по собственото му определение. Плод на това „стихоплетство” е представената книга. Тя съдържа стихове, сатири и мисли, публикувани в книгите му „Българиада. Сатира (Ст. Загора, Литера-принт, 1996), „Настроения — лирика и сатира” (София, АИ „Проф. М. Дринов”, 1997) и „С академик Ангел Балевски — на шега и сериозно” (София, АИ „Проф. М. Дринов”, 2003).

Убедени сме, че подбраните и представени тук лирични и сатирични творби, афоризми и размишления на големия учен — както сериозни, така и шеговити, са актуални и днес и ще развълнуват читателя със своята поетичност, човечност, мъдрост и хумор.

(Из Увода на съставителите)

По-долу поместваме отделни художествени творби на именития учен:

А ф о р и с т и ч н и р а з с ъ ж д е н и я

Без научен риск не може и без свобода на научната мисъл не може.

Наука без емоции не се прави, човекът не е сметачна машина.

Правилото, че за да получиш, трябва да дадеш (за да жънеш, трябва да сееш), важи и за нас учените.

Има едно правило: насила можеш да вземеш от човека, ама насила не можеш да му дадеш.

Душата — в непристъпен дом —
на нежен зов откликва;
в човешката душа със взлом,
с насилие не се прониква.

ХОБИ — СТИХОПЛЕТ

В последно време си пописвам
— не знам защо така ми хрумна.
Със музите не се здрависвам,
но нямам работа по-умна.

Поезия да сътворявам
и през ума не ми минава:
— не искам да се изморявам,
а дарбата я Господ дава.

Поетът е с душа даруван
— звънлива арфа многострунна,
от майка Божия целуван,
той свети и в нощта безлунна.

В деня на моето рождение
творецът с нещо бил записан;
без негово предупреждение
във друг тефтер съм бил записан.

И тъй — аз знам — не съм поет,
но ето на: — римувам;
по хоби съм си стихоплет
— чрез стихове умувам.

29 януари 1991 г.

Ще дойде ден и рака да лекуват;
ще се намери лек за лудостта,
но учените вечно ще умуват,
не ще намерят цяр за глупостта.

11 април 1995 г.

МЪДРО ДА УМРА

Живях живот напрегнат, неспокоен
и силите си залудо пилях.
Сега стоя озадачен, разстроен,
защото малко истини разбрах.

В тъмата на отминали години
блуждае мисълта ми всеки ден;
умират спомени, сърцето стине
и аз умирам бавно, угнетен.

Да се живее мъдро тъй е трудно!
— таз истина житейска проумях;
във време обезсмислено и блудно
аз дя живея мъдро не успях.

И — мисля си — дали поне ще мога
(но вече въвн от пошлата игра);
застинал в неизвестност и тревога,
поне достойно — мъдро да умра.

31 декември 1992 г.

Не виждаш ли в човека добротата,
срамувай се и — по-добре — мълчи;
не виждаш ли на тоз свят красотата,
защо са ти потрябвали очи?!

3 април 1995 г.